

Tage Lillienstrand

Globetrotteren Tage Lillienstrand - også kendt som den barfodede skolelærer

En fortælling af arkivleder Richard Sørensen, Skårup.

Tage Liljenstrand har fået husly på Skårup kro

Tilbage midt i 1980'erne så jeg et billede på arkivet i Skårup af en vagabond med et særpræget køretøj, som blev trukket af en gedebuk og en Sankt Bernhards hund.

Køretøjet var indrettet som en miniudgave af en campingvogn. Der var vand i en dunk med tappehane og en primus til madlavning – og så kunne han ligge og sove i den om natten.

Da tænkte jeg: Ham har du mødt engang.

Nogen tid senere kom jeg i tanke om, at hans navn var Tage Lillienstrand, og at han engang i slutningen af 1950'erne havde gjort ophold ved Skårup Kros gamle staldbygninger, hvor dyrene fik husly for natten. Optøget tiltrak hurtigt nogle børn her fra byen, og der blev skaffet et par roer fra den nærliggende Rødegård og et par kødben fra slagter Øien på Stationsvej.

Jeg har mødt mange vagabonder - eller "spritere", som vi kaldte dem, fordi jeg som knægt kom meget på Rødegård, Kirkebakken 3, som var vagabondernes foretrukne sovested her i byen. Men ham her var anderledes. Han vandrede rundt i hele Europa, og disse oplevelser fortalte han om rundt omkring - og helst for børn.

I 2016 efterlyste jeg i Fyns Amts Avis folk, der kunne huske ham. Det gav 9 henvendelser, og senere har jeg fået flere.

Jeg fandt ud af, at Tage blev født på Lolland i 1913. Han blev døbt Larsen som sin far, men tog moderens navn Lillienstrand på et tidspunkt – måske i forbindelse med, at forældrenes ægteskab gik i opløsning. Under et ophold i Assens o. 1960 fortalte han til Svendborg Avis, at en blikkenslager stak af med hans livs kærlighed og 22.000 kr. – "og så ikke mere om det", sagde han.

Han havde i sine unge dage haft arbejde som opvasker på Oslo-Amerika linjen, og det er sikkert lønnen herfra, der forsvandt.

Tage Liljenstrands mini-campingvogn vakte stor opmærksomhed overalt hvor han kom frem

Hans navn blev internationalt kendt, da han i 1952 tog turen fra Dybbøl Mølle til Rom til fods sammen med et par ekstra geder, hvoraf den ene skulle foræres til skuespillerinden Ingrid Bergmann. Turen tog 4 måneder og 10 dage.

Ingrid Bergman tog vel imod og forærede ham en Sankt Bernhards hvalp, Sunny Boy, som siden fulgte Tage i mange år. Hun tilbød ham desuden, at han måtte få et ønske opfyldt, og da han sagde, at han gerne ville se Det Hellige Land, forærede hun ham en flybillet, så han fik lejlighed til at vandre den samme rute, som Jesus havde vandret.

Den anden ged var tiltænkt skuespillerinden, prinsesse Grace Kelly i Monaco. Men så var det, at geden ikke rigtigt forstod at værdsætte de persiske tæpper, og prinsessen blev så vred, at hun fik smidt ham ud af Monaco med besked om ikke at vise sig i 5 år.

Han besøgte også kong Faruk i Ægypten, og Faruk betalte ganske pænt for at få lov til at filme Tages mærkelige køretøj. Pengene gik til et børnehjem, som han havde startet i den franske havneby Le Havre.

Et krucifix på vognen fik han i 1956, da han var i 11 minutters audiens hos pave Pius den tolvte i Rom. Paven udtrykte begejstring over hans måde at rejse på.

Engang var han og dyrene ved at sætte livet til i en snestorm i Pyrenæerne, men de blev dog alle reddet, undtagen vognen. Han fik bygget sig en ny model, som dog senere måtte repareres – bl.a. med et nyt stel. Det blev gjort hos mekaniker Børge Jensen i Oure.

En mand fra Oure, som dengang sejlede med skoleskibet Fenja Dan, havde læst om Tage i nogle blade, og nu mødte han ham pludselig i Le Havre, hvor han holdt til ved den norske sømandskirke. Præsten var lidt sur på ham, for der var hele tiden forsamlet en masse børn omkring ham - med det postyr, det nu kunne give. Men Tage benyttede lejligheden til at minde præsten om, hvad næstekærlighed var. Tage blev inviteret på et måltid mad på skoleskibet, og her fortalte han også om sine vandringer. Han nåede også til Langeland, hvor flere husker ham, undervejs med ophold ved Lundby smedje på Tåsinge.

Et sted han altid gjorde holdt, når han var i Danmark, var ved markederne i Sønderjylland, hvor han tjente lidt ved at lade dyrene optræde, f.eks. at få geden til at skide på kommando. Han besøgte også flere skoler, hvor han fortalte om den store verden.

Korsløkke børnehjem i Odense 1954

Tage Liljenstrand gør holdt i Langgade i Hesselager, formentlig på vej mod Nyborg

Tage Liljenstrand blev også kaldt "Gedemanden" - her optræder han på en skole i Sønderjylland.

På Korsika blev han så gode venner med borgmesteren, at han blev tilbudt en stilling som børnehaveleder. Det ser dog ikke ud til at han blev der, for jeg kan da finde ham i Danmark senere, hvor han fortæller, at nu går turen igen mod Korsika. Men endnu engang går rejsen tilbage til Danmark på et tidspunkt.

Der er så nogle år, hvor jeg ikke rigtigt kan finde ham nogen steder. Den sidste beretning om ham finder jeg i en avis fra 1968, hvor han er tilmeldt folkeregisteret i Sønderborg. Han udtaler, at nu går turen igen sydover. Imidlertid finder jeg ham i en islandsk avis i oktober 1985, hvor han er 72 år og stadig på farten. Det må være en af de sidste ture.

Lige en ting som mange har lagt mærke til: Der er aldrig nogen, der har set ham drikke nogen form for spiritus.

Han kom hjem og søgte til Sverige, hvor hans mor stammede fra. Måske var der noget familie der. Han døde den 24. december 1999, 86 år gammel.

Oplysningerne til fortællingen om Tage Liljenstrand stammer fra forskellige danske og udenlandske aviser samt fra folk, der har mødt ham.

Hele historien med flere billeder og avisartikler findes på lokalhistorisk arkiv i Skårup.

Richard Sørensen

Skårup Lokalhistoriske Arkiv, 2020

<https://www.svendborghistorie.dk/historier/personalhistorier/1001-globetrotteren-tage-liljenstrand>

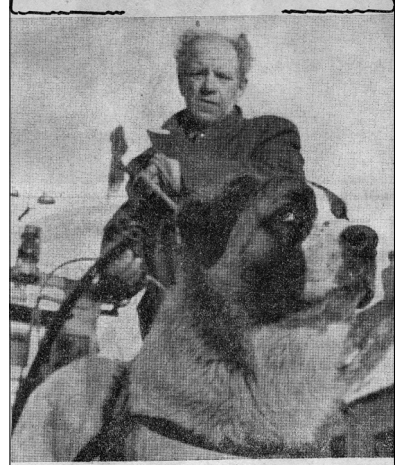
Tage Liljenstrand og hans usædvanlige karavan.

Fra Vejstrup til Frankrig

Vi deler ondt og godt i kulden...
Den færende svend med St. Bernhardshund
foran rejsevognen om sine tilskikkelser —
paa vej fra Assens til Grækenland

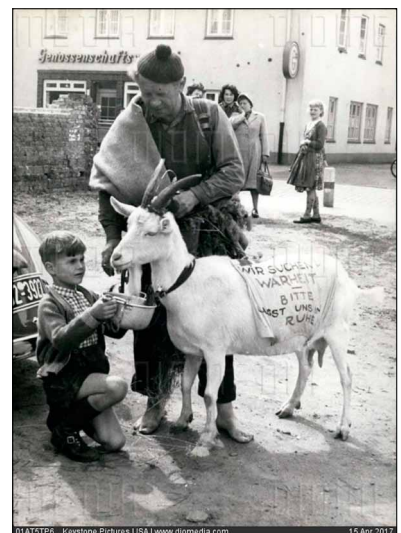
Tage Liljenstrand og Sonny paa Nørregade i Assens

Efter „Gør-det-selv-metoden“

Globetrotteren Tage Liljenstrand ved sit rullende hjem paa Storcheltstaksten i Nyborg. Den kumpostør St. Bernhardshund Sunny Boy er spændt for køretøjet, og ved siden sidder en af globetrotterens unge venner i Nyborg, den 6-årige Tommy Bojer Nielsen fra Christianshavnsvej.

STATSTYP - Kongsberg Pictures USA | www.domedra.com 15 Apr 2017

Tage Liljenstrand i Augustenborg

I midten af nittenhundred tredserne kom Tage Liljenstrand til Augustenborg. Han havde en vogn med der blev trukket af 2 mindre hunde.

På et tidspunkt byttede han hundene væk mod en sct. Bernhard. Jeg mener det var på Hesselgård der ligger mellem Augustenborg og Sønderborg.

Der var netop bygget blok nr. 2 i Augustenborg og der lå en del gammelt byggeaffald på grunden ved siden af hvor blok 3 senere blev bygget.

Liljenstrand slog sig ned her og gik igang med at lave en legeplads til os børn. Der blev gravet grøfter og lagt brædder over så vi kunne krybe gennem gangene. Vi var møj beskidte når vi kom hjem, men havde haft det rigtig sjovt, så det blev accepteret af forældrene.

Der blev også lavet gynger og vipper. På et tidspunkt kom genboen over og gav ham lidt penge - omgående var der nogle børn der fik pengene og blev sendt afsted op til købmand Richard Jørgensen for at købe nogle søm til legepladsen.

Efter et stykke tid blev han jaget væk fra grunden. Han flyttede så ca. 150 meter væk til et sted der hedder Nydam hvor der var en tom byggegrund (Nydam 1) hvor arkitekt Andersen senere byggede en luksusvilla. Her boede han en stund, men blev så igen jaget væk og flyttede til Sønderborg. Her mistede vi børn kontakten med den mand der havde gjort så meget for os.

Mens han boede i Augustenborg fik vi børn køreture på vognen trukket af sct. bernharden og det endte med, at vi blev kørt hjem og ofte fik vi vore forældre til at lave kaffe og smøre noget brød til ham.

Han sad så på kantstenen og delte maden med hunden - han ville aldrig ind.

Det er nu mere end 50 år siden, men vi "børn" husker ham stadig for det dejlige menneske han var.

Vi anså ham bare som en hyggelig ældre mand der gerne ville gøre noget for os børn. Hvad vi ikke vidste var hvilke store bedrifter han havde gennemført. Vi havde bare fået fortalt, at han var gået helt til Italien med en lille vogn trukket af geder. Det er derfor uhyre spændende nu at få hans historie.

Der er sikkert flere i Augustenborg der husker ham. Han var langt omkring, men er dog også en del af Augustenborgs historie.

Steen Weile

Møde med en globetrotter

Rini de Groot

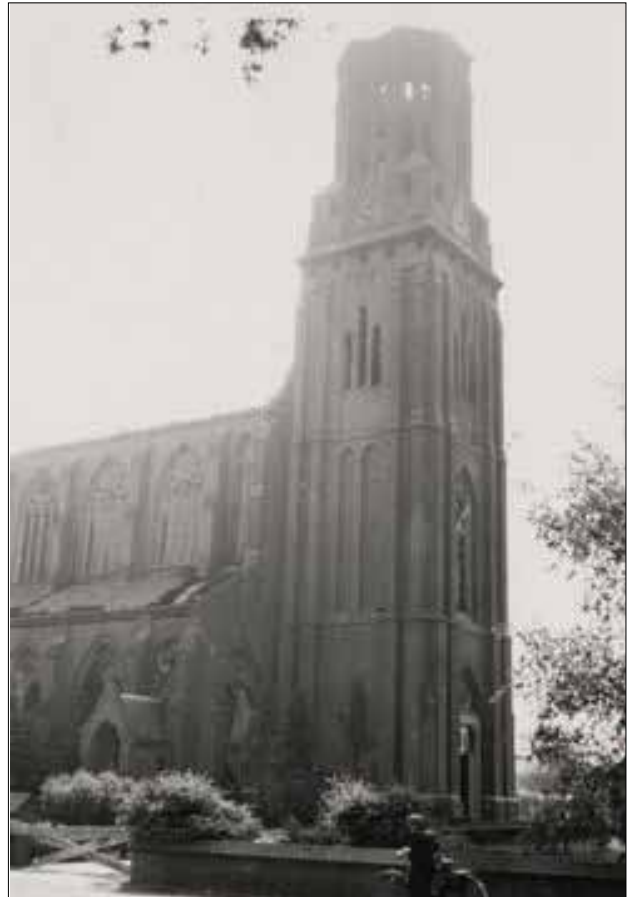
fortalte den 21. januar 2013 kl. 11:24

Fordi det igen ville blive en tropisk dag søndag den 2. juli 1961, gik jeg til messe kl. 6:00 på Crosiers i Uden. Andre havde tænkt det samme, for efter fiskernes messer kl. 4:30 og 5:00 var besættelsen i kapellet som kl. 7 andre søndage.

Fredag aften havde jeg hørt om kirkebranden i Heesch via radionyhederne. Først ville jeg ikke tro det, men efter et telefonopkald tog jeg det alligevel. Ordet ”katastrofeturist” eksisterede endnu ikke, men faktisk var jeg det allerede, jeg ville se det med mine egne øjne og forlod kl. 9.00 på min cykel til Heesch. Dette var straks et kirkebesøg - antallet af kirkebesøg søndag var allerede faldet fra tre til to.

Det gav mig en enorm følelse, da jeg så ruinen af en anden smuk bygning, jeg tog billeder og tænkte på kirken i Son, der kun brændte ned for 2,5 år siden.

I skålen med Heesch så jeg en ung mand nærme sig i det fjerne, gå barfodet og trække en vogn. Jeg gik afsted, hilste på ham og tog et billede. I vognen så jeg en ged stikke hovedet ud og en St. Bernard-hund. Oven på vognen var der et dansk flag, et tegn på at manden havde været på vej i flere dage. Jeg spekulerede på, hvad hans mission var, men jeg deltog ikke i en samtale og lod manden fortsætte sin vej. Jeg tænkte stadig: det kommer til Den Bosch, søde lille Gerrit.

Jeg var hjemme før middags-tid og flyttede med resten af reden til køkkenbordet. Moeke serverede (kirsebær) suppe, kirsebærpandekagen og budding med varme kirsebær, mens jeg fortalte om mødet undervejs. Tirsdag blev det hele klart for mig gennem en artikel i Brabants Dagblad. Jeg genkendte hundevognen og manden. Han hed Tage Lillienstrand, en 50-årig skolelærer, der var på vej fra danske Rens til Gina Lollobrigida i Rom for at donere sin femtende ged til en filmstjerne.

Efter at have læst historien nød jeg endnu mere det specielle møde med denne mand. Selvfølgelig vil flere specielle mennesker passere denne vej, men med denne historie kan jeg nu bidrage til Heesch's historie. Formålet med formiddagen var kirkedeltagelse, men dette møde gjorde meget mere for mig, især eventyret bag det.

Senere spredte sig et rygte om, at "ilden var en straf ovenfra, fordi Peter og Pauls festdag ikke blev observeret den 29. juni.

PS: afstanden af turen gennem Holland er ca. 2.200 kilometer eller mindst 85 dages gåtur.

Sjömannen och globetrottern Tage Liljenstrand, "Islänningen", på torget i Ronneby, 1991

Ontmoeting met een globetrotter

Rini de Groot

vertelde op 21 januari 2013 om 11:24 uur

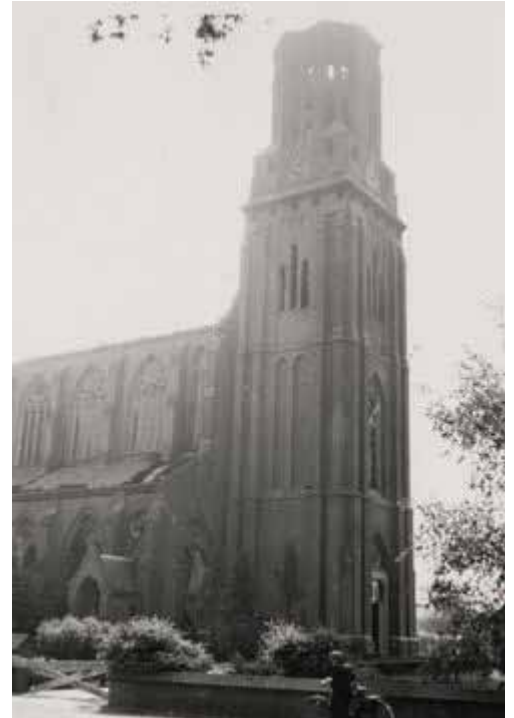
Omdat het op zondag 2 juli 1961 weer een tropische dag zou worden, ging ik naar de H. Mis van 6.00 uur bij de Kruisheren in Uden. Anderen hadden dezelfde gedachte gehad, want na de Vissermissen van 4.30 en 5.00 uur was de bezetting in de kapel als in de mis van 7.00 uur op andere zondagen.

Vrijdagavond had ik via het radionieuws over de kerkbrand in Heesch gehoord. Eerst wilde ik het niet geloven, maar na een telefoongesprek nam ik het toch serieus. Het woord "ramptoerist" bestond nog niet, maar eigenlijk was ik dat al. Ik wilde het met eigen ogen zien en vertrok om 9.00 op de fiets naar Heesch. Dit was dan ook meteen een kerkbezoek - het aantal kerkbezoeken op zondag was inmiddels al van drie naar twee gedaald.

Het gaf mij een enorme gevoel toen ik de ruïne zag van weer zo'n prachtig gebouw, ik maakte foto's en dacht aan de nog maar 2,5 jaar geleden afgebrande kerk in Son.

In de kom van Heesch zag ik in de verte een jongeman naderen, lopend op blote voeten, die een wagentje voortrok. Ik stapte af, groette hem en maakte een foto. In het wagentje zag ik een geit, die haar hoofd naar buiten stak en verder een St.-Bernardshond. Bovenop het wagentje prijkte een Deens vlaggetje een teken dat de man al enkele dagen onderweg was. Wat zijn missie was, was mij een vraag, maar een gesprek ging ik niet aan en liet de man zijn weg vervolgen. Ik dacht nog: dat gaat naar Den Bosch toe, Zoete lieve Gerritje.

Voor twaalfen was ik weer thuis en schoof met de rest van het nest aan de keukentafel. Moeke diende de (kersen)soep op, de kersenpannenkoek en de pudding met warme kersen, terwijl ik vertelde van de ontmoeting onderweg. Op dinsdag werd het mij allemaal duidelijk door een artikel in het Brabants Dagblad. Ik herkende de hondenkar en de man. Hij heette Tage Liljenstrand, een 50-jarige onderwijzer die op weg was van het Deense Rens naar Gina Lollobrigida in Rome om daar zijn zoveelste geit aan een filmster te schenken.

Nadat ik het verhaal gelezen had, genoot ik nog meer van de bijzondere ontmoeting met deze man. Er passeren over deze weg natuurlijk wel meer bijzondere personen, maar met dit verhaal kan ik nu bijdrage aan de geschiedenis van Heesch. Het doel van de morgen was het kerkbezoek, maar deze ontmoeting deed mij veel meer, vooral het avontuur dat er achter zat.

Later deed nog een gerucht de ronde, dat “de brand een afstraffing van boven was, omdat de feestdag van Petrus en Paulus op 29 juni niet was gevierd.

P.S.: de afstand van de wandeling via Nederland bedraagt zo’n 2.200 kilometer, ofwel minimaal 85 dagen lopen.

Tage Liljenstrand i Sønderborg

Sønderborg Avis 196x

Havde Tage Liljenstrand sagt farvel til sønderborg?

Havde meldt flytning til Rhodesia hos folkeregisteret i Sønderborg en uge før nedrivningen af hans hytte - På kommunens grund.

Havde globetrotteren Tage Liljenstrand sagt farvel for denne gang til Sønderborg, og kunne Sønderborg kommune antage, at han ikke ville vende tilbage og intet af værdi havde efterladt sig i den hule han ulovligt havde opført af brædder og jord på kommunens grund?

Den endelige afgørelse på det spørgsmål træffer dommer Finn Ryhave, Sønderborg og fredag den 13. december ved man hvem der har fået ret - Tage Liljenstrand eller Sønderborg kommune. Fredag den 13. afsiger dommer Ryhave dom i den erstatningssag, Tage Liljenstrand har rejst mod kommunen. Liljenstrand ønsker en erstatning på 1100 kr.

Liljenstrand mener, at Sønderborg kommune uretmæssigt har ødelagt en del ting, han havde liggende i sin hytte på hjørnet af Kløvermarken og Ved Skellet i Sønderborg. I denne hytte havde Liljenstrand sammen med sin hund boet i godt et halvt år.

Erstatningssagen blev behandlet ved retten i Sønderborg onsdag eftermiddag. Liljenstrand var ikke selv til stede. Han opholder sig i øjeblikket i Amsterdam i Holland. Han var repræsenteret af advokat Sv. O. Jensen, Sønderborg. Som kronvidne havde Liljenstrand indforskrevet pastor Detlev Reventlow, Sønderborg. Kommunen var repræsenteret af advokat E. Helm, der havde indkaldt otte vidner.

Pastor Reventlow forklarede, at han havde kendt Liljenstrand siden denne kom til byen. Han havde jævnlig kontakt med ham i sin egenskab af præst. Han havde også været på besøg hos Liljenstrand i hytten. Pastor Reventlow fortalte retten om hyttens indretning, og hvilke ting der var i den. Reventlow forklarede desuden at Liljenstrand havde sat et skilt op uden for sin hytte, hvorpå der stod "Kun børn, hunde og pastor Reventlow er velkommen".

Hytten var ulovlig.

Stadsingeniør Carl Andresen forklarede, at Liljenstrands hytte var ulovlig opført på kommunens grund. Man havde henstillet til Liljenstrand at han flyttede. Da vi hørte Liljenstrand ville rejse besluttede vi at fjerne hytten. Forinden det skete, havde vi sikret os hos folkeregisteret, at han havde meldt flytning. Det var sket allerede den 16. april, hvor han havde meddelt, at han ville flytte til Salisbury i Rhodesia. Nedrivningen fandt sted den 23. april.

Gravemester Arne Madsen Greve forklarede, at hytten var styrtet sammen, da man kom ud for at fjerne den med en bulldozer. Han regnede ikke med, at der var ting af værdi i hytten mere, hvorefter man jævnedes den med jorden og derefter satte ild til bunken der også bestod af gamle juletræer, som Liljenstrand havde plantet rundt om hytten.

Købmand Carl Sørensen Sønderborg forklarede, at Liljenstrand var "nabo" til ham. Han kom af og til ind til os. En dag kom han og takkede for godt naboskab, og han sagde, at nu rejste han til Rhodesia. Senere var jeg henne ved hytten for at kigge ind. Jeg kunne ikke se noget af værdi i hytten, sagde Carl Sørensen.